

/ С.А. Баранцев // Физическая культура в школе, 2002. — № 3. - С. 32 – 34.

4. Волков Л.В. Физическое воспитание учащихся /Л.В. Волков . - К.: Рад. школа, 1988.- 184 с.

5. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей / М.М. Линець— Львів: Штабар, 1997.—204 с.

6. Лях В.И. Двигательные способности школьников: основы теории и методики развития / В.И. Лях . – М.: Терра-Спорт, 2000. – 192 с.

7. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів: Навч. пос. для студентів і викладачів фіз. вих. і спор ту / Л.П. Сергієнко. - К.: Олімпійська література, 2001.- 439 с.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Назаренко І.І.

Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»

Анотація. У статті розглянуто основні проблеми розвитку фізичного виховання, здоров'я та професійної підготовки студентів, окреслено актуальні питання вдосконалення системи фізичного виховання студентської молоді в Україні та інновації в системі фізичного виховання. Проаналізовано причини зниження рівня фізичної підготовленості студентської молоді.

Вступ. У сучасних умовах інтегрування України у європейську систему вищої освіти на перший план виходить необхідність реформування системи освіти України, її удосконалення, підвищення рівня якості. Постійне оновлення різних сторін суспільного життя також вимагає нових підходів до організації процесу освіти у вищих навчальних закладах. Протягом останнього десятиріччя в Україні склалася тривожна ситуація: різко погіршилося здоров'я та фізична підготовленість студентської молоді.

Гармонійний розвиток студента – це мета і результат якісної вищої освіти. Фізичне виховання займає у цьому не останню роль, воно забезпечує систематичну роботу над розумовими, естетичними і фізичними якостями людини, сприяє формуванню здібностей шляхом активних, самостійних та усвідомлених дій [5]. Незалежно від майбутньої спеціальності студенти повинні бути всебічно гармонійно розвиненими, мати високий рівень фізичної підготовленості, розвиток всіх фізичних якостей.

Впровадження в процес організації фізичного виховання інноваційних технологій мотивує студентів до занять фізичними вправами, оптимізує власну рухову активність не тільки під час навчальних занять, а й в поза аудиторний час, сприяє формуванню здорового способу життя.

На сьогоднішній день студентам надається широкий вибір різних форм фізкультурно-спортивної діяльності з урахуванням їх особистих інтересів, нахилів та здібностей [3, с. 38]. В нинішній час при організації навчального процесу перед кожним вищим навчальним закладом стоїть задача – вести підготовку спеціалістів на високому рівні зі застосуванням сучасних методів організації навчально-виховного процесу, які забезпечують використання ними отриманих знань і умінь у повсякденному житті. Проте, повноцінне використання професійних знань і навичок можливе при хорошому стані здоров'я, високій працездатності молодих спеціалістів, які можуть бути придбані ними при регулярних і спеціально організованих заняттях фізкультурою та спортом.

Мета дослідження - обґрунтувати стан та перспективи розвитку системи фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Завдання дослідження: проаналізувати сучасний стан фізичного виховання, виявити проблемні аспекти, окреслити актуальні питання та шляхи вдосконалення системи фізичного виховання студентської молоді.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та інтернет–ресурсів, педагогічні спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення. Серед багатьох проблем однією з актуальних є втрата інтересу молоді до занять фізичною культурою, що

зумовлено низкою вагомих причин. Серед них: абстрактність нормативної програми фізичного виховання, яка не враховує регіональні, кліматичні, національні особливості; підхід не до конкретної молодої людини з її індивідуальними особливостями, а до навчальної групи; відсутність належної навчально-тренувальної бази у навчальному закладі. Згідно з базовою програмою фізичного виховання у вищих навчальних закладах I-III рівнів акредитації, самостійна робота студентів має стати однією з найважливіших складових навчального процесу. Самостійність у роботі, збільшення її ролі у системі навчання сприяє повнішому розкриттю потенційних можливостей студента, забезпечує формування інтересу до вивчення предмету, активізує мислення, спонукає до глибокого знання і слугує вмінною активно набувати його [4, с. 9].

Також у сучасному фізичному вихованні студентів можна виділити ще 3 основні проблеми:

1. Забезпечення об'єма рухової активності студентів, необхідного їм для збереження здоров'я, розумової та фізичної працездатності.

Ця проблема передбачає, в основному, вирішення питань організації занять з фізичного виховання протягом навчального року.

В умовах, коли фізичне виховання виведене в число позакредитних предметів, система організації занять з фізичного виховання стає прерогативою керівництва вищого навчального закладу.

2. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу.

Друга проблема пов'язана з розробкою новітніх технологій навчання, використанням інноваційних засобів навчання, з пошуками шляхів індивідуального підходу до студентів.

3. Відсутність системи і конкретної програми формування фізкультурно-оздоровчих компетенцій, яка передбачала б єдність виховання здорового способу життя та взаємодій із зовнішнім середовищем, духовним вихованням та сприяла підвищенню загального рівня культури студентів [2, с. 224].

Виходом із положення є чітке усвідомлення кожним навчальним закладом необхідності збереження існуючих напрацювань у сфері фізичного виховання.

Соціологічні дослідження встановили, що інтерес до фізичної культури має формальний характер, її засоби у повсякденному житті студентів використовуються дуже обмежено [1, с. 73]. Факторами впливу на формування негативного ставлення до фізичного виховання є відсутність вільного часу, інтересу до фізичної культури, слабка довузівська підготовка.

Аналіз організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах свідчить про фактичну відсутність чітких уявлень про те, яким має бути фізичне виховання у вищих навчальних закладах в умовах трансформації вищої освіти. Негативними наслідками цього є [5, с. 95]:

- виключення фізичного виховання з основного розкладу занять;
- відмова від заліку як форми контролю за фізкультурно-оздоровчою діяльністю студентів;
- зниження рівня та масовості студентського спорту;
- наповнення програм з фізичного виховання невластивим для неї змістом з інших форм навчання або виховної роботи;
- недооцінка ролі освітнього змісту навчальної роботи.

Все це не сприяє рішенню задач фізичного виховання не тільки освітніх, але й виховних, а також задач з розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я студентів.

Сучасна молодь по-особливому сприймає й реалізує поставлені перед нею завдання, саме тому спрямованість індивідуального, диференційованого та компетентнісно-орієнтованого підходу у фізичному вихованні має не лише покращувати їхнє фізичне здоров'я, а й сприяти розвитку професійних можливостей. На перший план виходить потреба викликати у студентів прагнення через фізичне самовдосконалення покращити кар'єрний імідж та власне «Я»; здійснювати підтримку професійно важливих рухових навичок за рахунок пріоритетних, «модних» рухових методик; забезпечити за допомогою фізичного виховання своєчасну підтримку творчої, емоційної рівноваги через розвиток належного рівня загальної витривалості організму та високого рівня інтелектуальної та фізичної працездатності.

Висновки:

1. Предмет «Фізичне виховання» є одним із основних інструментів впровадження основ здорового способу життя, фізкультурно-оздоровчих компетенцій у навчально-виховній сфері вищих навчальних закладів. Заклади освіти – це в сучасних умовах єдина сфера, де молодь може займатися спортом безкоштовно.

2. Фізичне виховання повинно бути обов'язковим предметом для усіх учасників навчального процесу, так як це єдина дисципліна, яка вирішує одночасно освітні, виховні і оздоровчі завдання.

Список використаної літератури:

1. Красуля А.В. Дослідження відношення студентів гуманітарного університету до здорового способу життя / А.В. Красуля // Студентська спортивна наука – 2017 : зб. пр. III Всеукр. студ. наук.-практ. конф., 12 трав. 2017 р. / Житомир. дер. ун-т ім. І. Франка. – Житомир, 2017. – С. 72–78.

2. Мунтян В. С. Фізичне виховання у контексті положень нового закону України «Про вищу освіту» / В.С. Мунтян, В.І. Пліско // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка. Вип. 118, Т.1. Серія: педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2014. – С. 222–226.

3. Назаренко И. И. Исследование влияния различных видов аэробики на физическое развитие студенток / Назаренко Инга Игоревна // Архивариус : междисциплин. науч. ужурн. : сб. науч. публ. XIV Междунар. науч.-практ. конф. «Наука в современном мире», (19 нояб. 2016 г.). – Киев, 2016. – С. 38–41.

4. Операйло С. Фізична культура і спорт – реалії і перспективи в умовах розбудови національної освіти // Фіз. вих. в школі. – 2004. – № 4. – С.8–11.

5. Футурій С. М. Шляхи удосконалення організації фізичного виховання студентів ВНЗ / С. М. Футурій // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту. – 2013. – № 12. – С. 94–100.